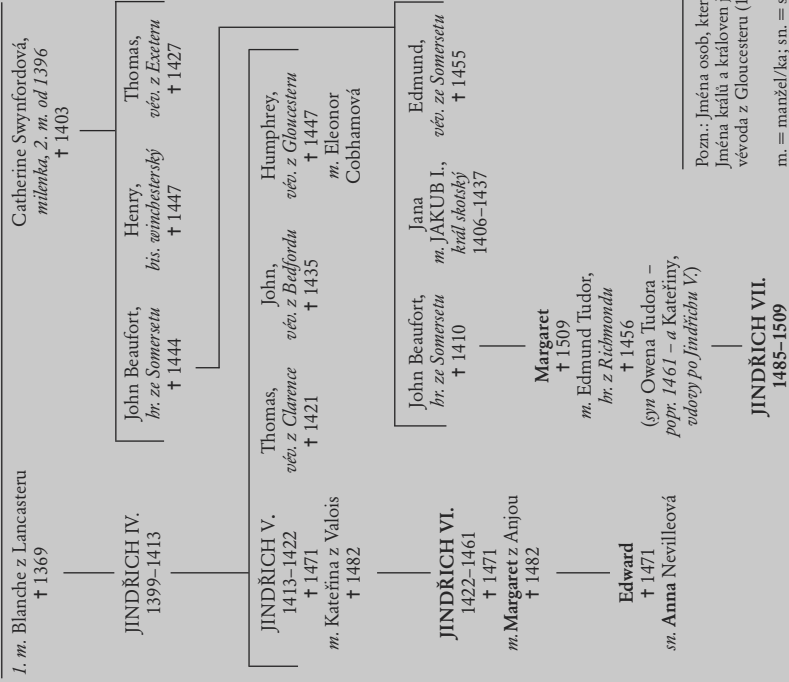

Král Richard III.

LANCASTERŮ

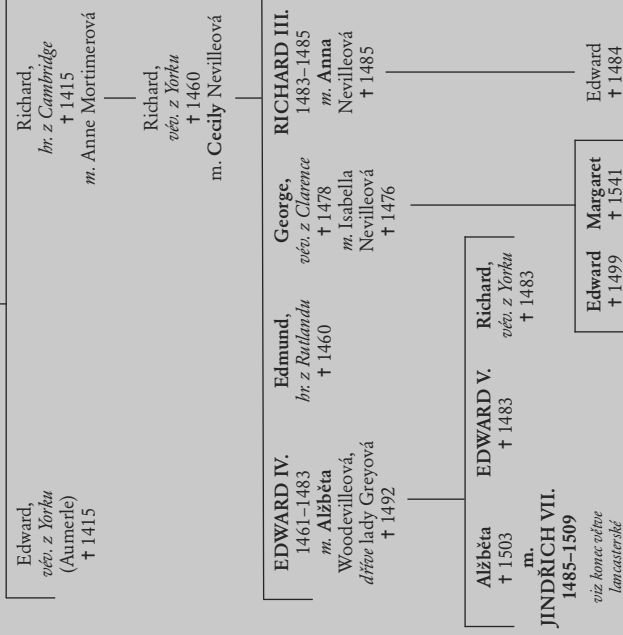
Jan z Gentu (1340–1399), vév. z Lancasteru, čtvrtý syn Edvarda III. (1327–1377)

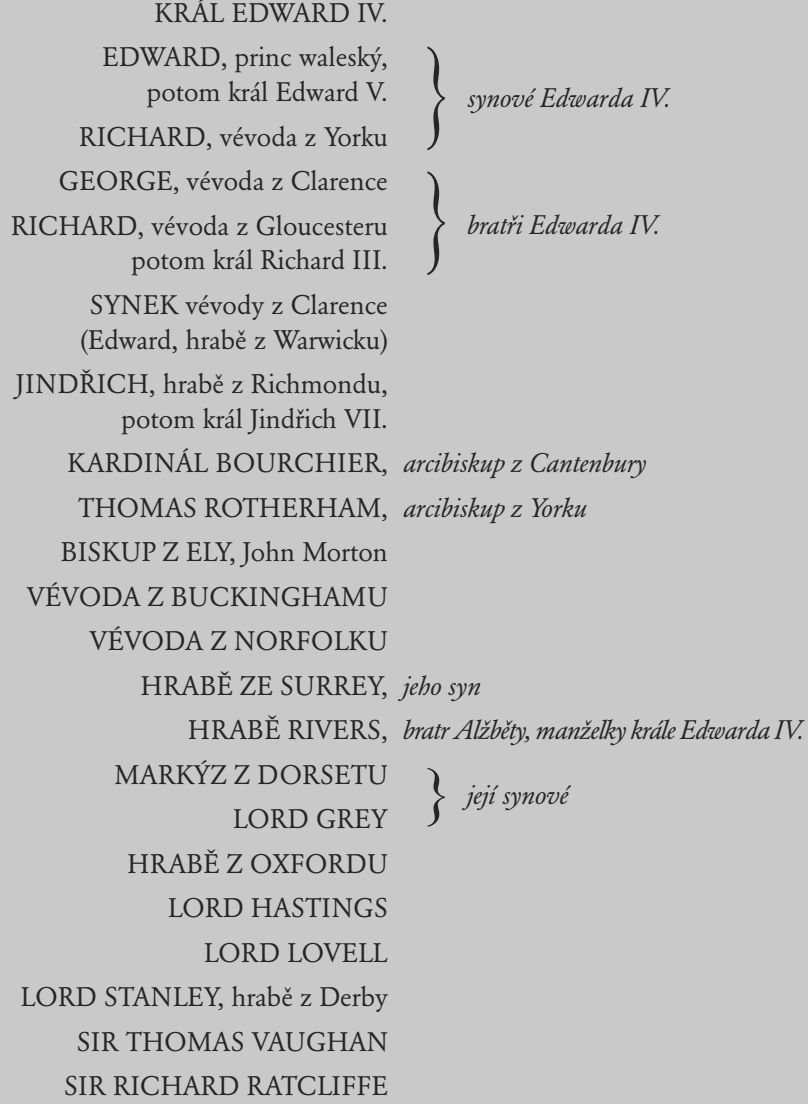
Pozn.: Jména osob, které se vyskytují ve hře Král Richard III. nebo se tu o nich mluví, jsou vyznačena tučně. Jména králů a královen jsou v českých tvarech. Sedmým, nejmladším synem Edvarda III. byl Thomas Woodstock, vévoda z Gloucesteru (1355–1397), předek vévodů z Buckinghamu. Rodokmen není úplný, ale pouze informativní.
m. = manžel/ka; sn. = snoubenka, hr. = hrabě; vév. = vévoda; bis. = biskup

YORKOVÉ

Edmund z Langley († 1402), vév. z Yorku, pátý syn Edvarda III. (1327–1377)

Osoby

SIR WILLIAM CATESBY
SIR JAMES TYRREL
SIR JAMES BLUNT
SIR WALTER HERBERT
SIR WILLIAM BRANDON
SIR ROBERT BRAKENBURY, *velitel Toweru*
CHRISTOFOR URSWICK, *kněz*
LONDÝNSKÝ STAROSTA
WILTSHIRSKÝ ŠERIF
HASTINGS, *herold*
TRESSEL } *kavaleri*
BERKELEY } *z doprovodu princezny Anny*
ALŽBĚTA, *manželka krále Edwarda IV.*
MARGARET, *vdova po králi Jindřichovi VI.*
VÉVODKYNĚ Z YORKU, *matka krále Edwarda IV.*
LADY ANNA, *vdova po Edwardovi, synovi krále
Jindřicha VI.; potom manželka
Richarda, vévody z Gloucesteru*
DCERKA vévody z Clarence
(Margaret)
PRVNÍ VRAH
DRUHÝ VRAH
KNĚZ
PÍSAŘ
PÁŽE
STRÁŽNÝ
*Duchové Richardových obětí, pánové, šlechta a družina, biskupové,
radní, občané, vojáci, poslové, dva vrahové.*

MÍSTO DĚJE: *Anglie*

Jednání 1.

• • •

SCÉNA 1. LONDÝN. NA ULICI.

Vystoupí Richard, vévoda z Gloucesteru, sám.
RICHARD Zavilou zimu změnil v léto York
a jeho slunce září na nebi.
Mračna, co visela nad královstvím,
jsou pohřbena hluboko na dně moře.
Čela si zdobíme teď vavříny,
chlubíme se svou pomlácenou zbrojí
a místo bitek pořádáme pitky.
Náš řízný krok se změnil v hopsasa.
Zuřivý voják se teď uculuje,
a místo aby cválal do boje
dát na pamětnou svému nepříteli,
se zapomíná v pokoji své slečny
za doprovodu chlípných popěvků.
Však já na tohle nejsem stavěný,
já nemůžu se zhlížet v zrcadle.
Jsem hrubý, nemám smysl pro lásku
a chuť se předvádět hanbatým holkám.
Jízlivá příroda mě ošidila
o půvab těla. Poslali mě na svět
předčasně, napůl zfušovaného.
Jsem křivý, znetvořený ošklivec,
tak obludný, že i psy bere das
a štěkají, když kulhám kolem nich.
A proto tenhle umrněný mír
mi nepřináší žádnou potěchu,
leda když sleduju v slunci svůj stín
a bavím se tím, jaký jsem to mrzák.
Takže když mi ten všemi velebený
čas nedává nic, co bych miloval,
nezbývá mi než z duše nenávidět
všechny a všechno a být darebák.
S úklady už jsem začal. Plácnul jsem
v opilosti pár křivých nařčení,

jež mého bratra krále Edwarda
poštvaly proti vévodovi z Clarence,
což je můj bratr George. Je-li král stejně
bezelstný jak já lstivý, měl by George
být ještě dneska zatčen pro věštbu,
že vrahem synů krále bude ten,
jehož jméno začíná písmenem G.
Myšlenky, skryjte se. Přichází Clarence.

Vystoupí Clarence, vedený stráží, a Brakenbury.

Dobrý den, bratře. Kdo ti přidělil
ten doprovod?

CLARENCE Kdo? Jeho Veličenstvo.
Bojí se o mé bezpečí, a proto
mě odvádějí přímo do Toweru.

RICHARD A proč?

CLARENCE Protože se jmenuji George.

RICHARD To není tvoje vina. Za to by
měli spíš pykat tvoji kmotři, bratře.
Anebo tě snad Jeho Veličenstvo
chce v Toweru nechat znovu pokřtít líp?
Vážně, Clarenci, pověz, co se stalo?

CLARENCE Povím ti to, Richarde, až to zjistím.
Já nevím nic, jenom jsem slyšel, že
král teď dá na věštbu. Z abecedy
vyhostil G, protože nějaký
mudrc mu řekl, že to písmeno
má snad na jeho syny spadeno;
a protože mé jméno George G má,
prý vrahem jeho dětí mám být já.
Pro tohle a pár dalších pitomostí
jsem nyní zjevně v jeho nemilosti.

RICHARD Takhle to je, když mužům žena vládne.
Ona tě dala zatknout, a ne král.
To jeho žena, lady Greyová,
ta ponouká ho k těmhle výstřelkům.
To přece ona a ten vzácný pán
Anthony Woodville, její bratr, dali
do Toweru zavít lorda Hastingse,
kterého až dnes propouštějí domů.
Jsme v nebezpečí, bratře, v nebezpečí!

CLARENCE Nikdo si není jistý životem,
jen lidé královny a královi

poslípčí k jeho drahé Shoreové.
Slyšels, co se jí Hastings naprosil,
než vymohla mu návrat z vězení?

RICHARD Komoří padne na zem před milenkou
královu, a je rázem z basy venku.
Krále bychom si mohli získat tím,
kdybychom si oblékli její livrej
a šli k ní do služby. Co král ty dvě,
žárlivou vdovu i svou metresu,
povýšil svorně mezi urozené,
v království vládnou ženské klevety.

BRAKENBURY Omlouvám se, pánové, ale král
mi přísně nařídil, že zatčený
má zakázáno mluvit s kýmkoli,
ať má ten člověk jakoukoli hodnost.

RICHARD Tak je to? Brakenbury, neměj strach.
O čem mluvíme, není tajemství
a žádná velezrada. Říkáme, že král
je moudrý, vznešený a královna,
byť v letech, není vůbec žárlivá.
Říkáme, že ta Shoreová je kus,
má hezké nohy, rty a hbitý jazyk.
A z královnina rodu že je šlechta.
A to je vše. Chcete to popřít, pane?

BRAKENBURY Do těchhle věcí já nos nestrkám.

RICHARD Hlavně ho nestrkejte do Shoreové.
Do ní ho může strkat jenom jeden
a ostatní si musí dávat pozor.

BRAKENBURY Jeden, a kdo?

RICHARD Její muž, troubo! Chtěls mě nachytat?

BRAKENBURY Mylorde, omlouvám se, ale prosím,
ukončete rozhovor s vévodou.

CLARENCE Známe váš úkol, podvolíme se.

RICHARD Jak volové pod bičem královny.
Sbohem, bratře. Já půjdu za králem
a udělám vše, i kdybych měl jeho
vdovičce říkat „drahá sestřičko“,
aby tě pustil na svobodu. Věř mi,
že tenhle rozkol mezi námi bratry
mě bolí víc, než dávám najevo.

CLARENCE Nikdo z nás z toho nemůže mít radost.

- RICHARD Dlouho tam nebudeš, to zařídím.
Nebo si půjdu sednout místo tebe.
Bud' trpělivý.
- CLARENCE Co mi zbývá? Sbohem.
Odejdou Clarence, Brakenbury a stráž.
- RICHARD Běž cestou, po které se nevrátíš,
prostinký Clarenci. Mám tě tak rád,
že tvoji duši pošlu do nebe,
jestli ji nebe přijme, ode mne.
Kdo to jde? Právě propuštěný Hastings?
Vystoupí lord Hastings.
- HASTINGS Přeji vám, vzácný pane, dobrý den!
- RICHARD A já vám rovněž, drahý komoří.
Vítejte zpátky venku. Jak jste snášel
ten pobyt ve vězení, mylorde?
- HASTINGS Trpělivě, jak vězni přísluší.
Těm, kterým vděčím za tu pohanu,
se ale náležitě odvděčím.
- RICHARD Správně! Můj bratr Clarence se k vám přidá.
Máte společné nepřátele, kteří
mu ublížili stejně jako vám.
- HASTINGS Je smutné, když jsou v kleci orlové
a krkavci a vrány mají pré.
- RICHARD Máte nějaké zprávy ze světa?
- HASTINGS Nejhorší zprávy jsou ty z domova.
Král stůně na těle i na duchu.
Doktoři o něj mají obavy.
- RICHARD Proboha, to je zlé. Nešetřil se
už hodně dlouho, takže musí být
přespříliš vyčerpaný. Chudák král.
To je opravdu smutná novina.
A kde je? Leží?
- HASTINGS Musel ulehnout.
- RICHARD Jděte tam napřed, přijdu za vámi.
Odejde Hastings.
Snad brzy zemře, ale ještě ne.
Ne dřív, než George pošlu do nebe.
Jdu za králem a ještě přiživím
lživými, však pádnými argumenty
v něm zlobu proti Clarencovi. Jestli
to vyjde, George se rána nedožije.

Takže až Bůh Edwarda povolá,
pak mně bude svět ležet u nohou!
Ožením se s nejmladší z Warwicků.
Že jsem jí zabil manžela i otce,
nejlíp se holce odškodním tím, že se
jí manželem a otcem stanu já.
Ne proto, že bych ji snad miloval,
ale spíš z jistých tajných záměrů,
pro které je ta svatba nezbytná.
Však neříkej hop, dokud nepřeskočíš.
Clarence dýchá; Edward je dosud král,
a dokud žijí, nic jsem nevyhrál.
Odejde.

• • •

SCÉNA 2. LONDÝN. JINDE NA ULICI.

*Vystoupí průvod s rakví Jindřicha VI., provázený stráží.
Ve smutečním průvodu jde lady Anna a s ní Tressel a Berkeleyy.*

- ANNA Dolů, dolů s tím vzácným nákladem,
může-li vzácné být, co půjde pod zem,
ať můžu zaplakat nad předčasným
odchodem šlechtného Lancastera.
Ty na kost ztuhlé tělo krále světce!
Sinalý ostatku slavného rodu!
Bezkrevná trosko krve královské!
Kéž směla bych tvou duši přivolat
k nárkům nebohé Anny, manželky
Edwarda, tvého syna, zabitého
touž rukou, která tebe probodala.
Okny tvých ran ti život odletěl
a já je marně kropím slzami.
Proklínám ruku, jež je zasadila,
srdce, jež mělo srdce ten čin spáchat,
proklínám krev, jež prolila tvou krev!
Zmijím, pavoukům, žábám, nijaké
havěti, co se plazí po zemi,
nepřeji větší zlo než zloději,
jenž nás o tebe sprostě oloupil.
Jestli bude mít dítě, ať je to

předčasně narozená zrůda, skřet,
tak ošklivý a odpudivý, že se
i jeho matka hnusem otřeše.
Ať po něm zdědí jen to nejhorší!
A bude-li mít ženu, ať je pro ni
horší to, že on žije, než je pro mě
smrt mého manžela a nyní vaše!
Jdem do Chertsey s tím svatým nákladem
a tam ho uložíme do hrobu.
Odpočívajte cestou a já vždy
nad králem Jindřichem si zapláču.

Nosiči zvednou rakev.

Vystoupí Richard.

RICHARD Nosiči, stát! Tu rakev položte.

ANNA Kdo vyčaroval toho satanáše,
aby nám bránil v bohulibém činu?

RICHARD Při svatém Pavlu, dolů s mrtvolou,
dřív než udělám mrtvoly já z vás!

1. PÁN Ustupte, pane, nechte projít průvod.

RICHARD Ty drzý pse! Stůj, když ti poroučím.
Jestli nesklopíš zbraň, tak, při všech svatých,
srazím tě k zemi a za tvoji drzost
tě zmlátím tak, že už se nepostavíš.

Nosiči položí rakev na zem.

ANNA Třesete se? Vy se ho bojíte?
Já se vám nedivím, jste jenom lidi
a lidi mají strach, když vidí ďábla.
Zmiz, pekelníku! Měl jsi nad ním moc,
dokud byl živý. Teď je po smrti.
Už jeho duši nezískáš, tak zmiz!

RICHARD Svěťice, slitování. Ne tak příkře!

ANNA Ty ďáble, pryč, a už nás netrap. Ty jsi
proměnil šťastnou zemi v peklo, plné
nářků a proklínání. Jestli chceš,
podívej se na svoje hnusné skutky.
Vidíš, tohle je tvoje dílo kata.
Pánové, hleďte! Jindřichovy rány,
už zaschlé, opět čerstvě krvácejí.
Styď se, ty pokřivená kreaturo.
To tvoje přítomnost nutí tu krev
vytěkát ze studených, prázdných žil.
Tvé nelidské, zvrácené zločiny

převracejí přirozený řád světa.
Bože, jenž dals nám krev, pomsti tu smrt!
Země, již dáme krev, pomsti tu smrt!
Buďto mu, nebe, bleskem hlavu sraz,
nebo ho, země, pohlt, jako jsi
pohltila krev královskou, již on
pekelnou rukou z krále vycedil.

RICHARD Nevíte, madam, že se patří zlo
oplácet dobrem, hrubost milostí?

ANNA Lotře, ty nectíš žádné zákony.
I zvíře někdy bývá soucitné.

RICHARD Pak nejsem zvíře. Já soucitný nejsem.

ANNA Heleďme, zázrak. Ďábel mluví pravdu.

RICHARD Zázrak nad zázraky. Anděl se čertí.
Dovol mi, vzore ženské líbeznosti,
abych se z těch údajných přečinů
bod po bodu před tebou očistil.

ANNA Dovol mi, vzore mužské špinavosti,
abych ti bod po bodu dokázala
tvé zločiny a proklela tě za ně.

RICHARD Ty, jež jsi krásnější nad všechna slova,
dej mi čas, abych se ti omluvil.

ANNA Ty, jenž jsi podlejší nad pomyslení,
omluv se mi tím, že se oběšíš.

RICHARD Tím zoufalým činem bych přiznal vinu.

ANNA Tím zoufalým činem bys vinu smyl.
Čestně se odprav, abys napravil
křivdy na těch, co bezectně jsi zabil.

RICHARD A co když nezabil?

ANNA A copak žijí?
Mrtví jsou, ďáble, tys je zavraždil.

RICHARD Tvého manžela ne.

ANNA Pak ještě žije.

RICHARD Ne, nežije. Víš, kdo ho zabil? Edward.

ANNA Lžeš. Viděla tě královna Margaret
a s mečem potřísněným jeho krví
jsi vyrazil i proti ní. Tví bratři
tě zastavili, jinak bys ji zabil.

RICHARD Vyprovokovala mě tím, že mě
nespravedlivě obviňovala.

- ANNA Jestli tě něco vyprovokovalo,
pak jedine tvá věčná krvelačnost.
Krále jsi nezabil?
- RICHARD To připouštím.
- ANNA Připouštíš, příšero? Pak, Bože, spust'
na toho lumpa boží dopuštění!
Jaký byl mírný, ctnostný, vznešený!
- RICHARD Pak z něho v nebi musejí mít radost.
- ANNA Je v nebi, kam ty nikdy nedojdeš.
- RICHARD Měl by mi poděkovat, že tam je.
Nebe je pro něj vhodnější než země.
- ANNA A pro tebe je nejvhodnější peklo.
- RICHARD Já vím o místě ještě vhodnějším.
- ANNA A to je co? Vězení?
- RICHARD Tvoje postel.
- ANNA Leda bys do ní leh a nikdy nevstal!
- RICHARD Nikdy bych nevstal, kdybych ležel s tebou.
- ANNA To doufám.
- RICHARD Já to vím. Však, drahá Anno,
dost vtípkování a teď mluvmе vážně.
Nesměšujme následky s příčinou.
Což ten, kdo zničil Plantagenety,
Jindřicha s Edwardem, je bez viny,
a kdo ho potrestal, je sprostý vrah?
- ANNA Ty jsi příčina strašných následků.
- RICHARD Já ne. Ty. Tvoje krása za to může.
Tvá krása nedala mi v noci spát,
pro ni jsem toužil zničit celý svět,
abych se mohl ohrát na tvých prsou.
- ANNA Kdyby to byla pravda, vrahu, svými
nehty tu krásu vydrápu si z tváří.
- RICHARD Tu zkázu krásy moje oči by
nepřežily. Nenič ji, dokud žiji.
Tak jako slunce oblažuje svět,
z tvé krásy rodí se můj den, mé žití.
- ANNA Černou noc na tvůj den! Na žití smrt!
- RICHARD Obojím jsi mi ty. Proklínáš sebe.
- ANNA Kéž bych tím byla, mohla bych se mstít.
- RICHARD Je proti přírodě nenávidět
toho, který tě tolik miluje.

- ANNA Je zcela přirozené nenávidět
bídáka, co mi zabil manžela.
- RICHARD Zbavil tě manžela, aby ti tím
pomohl k lepšímu manželovi.
- ANNA Lepší než on se dosud nenarodil.
- RICHARD Lepší než on je dosud naživu.
- ANNA Kdo?
- RICHARD Plantagenet.
- ANNA To byl i můj muž.
- RICHARD Má stejné jméno, lepší povahu.
- ANNA A kde je?
- RICHARD Zde.
Anna na něho plívne.
Tys na mě plívla? Proč?
- ANNA Škoda že moje slina není jed!
- RICHARD Mohl by skanout jed z tak sladkých úst?
- ANNA Mohl by padnout jed na větší hnus?
Jdi pryč! Nebo mé oči nakazíš.
- RICHARD Tvé oči, drahá, nakazily mé.
- ANNA Doufám, že smrtelně!
- RICHARD I já v to doufám. Toužím zemřít hned
a neumírat dlouze zaživa.
Z tvých očí do mých očí vhrkly slzy
a dětský pláč mi zamlžuje svět.
Mně, který nikdy nebrečel. Ba ani
když otec York a Edward plakali
pohnuti hrůzným nářkem Rutlanda,
když na něj běsný Clifford tasil meč.
Nebo když mi tvůj otec, válečník,
vyprávěl, jak můj otec zahynul,
a sám se přitom dusil slzami,
že všichni kolem byli uplakaní
jak stromy za deště. V těch smutných chvílích
jsem já byl chlap a slzu neuronil.
Kdejaký žal mé oči nechal suché,
tvá krása je však pláčem oslepila.
Neprosil jsem se nikdy nikoho
a neučil svůj jazyk lichotkám,
ale tvá krása vybírá si daň
a poroučí srdci i jazyku.

Anna na něho pohrdavě hledí.

Neušklíbej se, děvče, tvoje rty
by měly líbat a ne pohrdat.
Jestli se tvoje srdce neustrne,
vem si ten ostrý meč, zabodni ho,
budeš-li chtít, do této čestné hrudi,
kterou tu před tebou teď odhaluji,
a vykroj z těla milující duši.
Na kolenou tě prosím, zabij mě.

Odbalí brud; Anna na ni zamíří jeho mečem.

Ne, neváhej. Já zabil Jindřicha.
Ruku mi ale vedla tvoje krása.
Tak bodej. Já jsem zabil Edwarda.
Zavelela mi však tvá božská tvář.

Anna upustí meč.

Vem si ten meč, nebo si vezmi mne.

ANNA Vstaň, pokrytče. Přeji si tvoji smrt,
ale tvým katem se stát nehodlám.

RICHARD Tak poruč, a já sám se zabiju.

ANNA To už jsem udělala.

RICHARD Ve vzteku.
Řekni to znovu. A já rukou, která
z lásky zabila tvoji lásku, hned
z lásky zabiju ještě větší lásku.
A z tebe bude dvojnásobný vrah.

ANNA Chtěla bych znát tvé srdce.

RICHARD Nosím ho na jazyku.

ANNA Jazyk lže a srdce je falešné.

RICHARD Je-li to tak, pak všichni muži lžou.

ANNA Vem si ten meč a jdi.

RICHARD Jenom mi řekni, zda mi odpouštíš.

ANNA Dozvíš se, dozvíš. Časem.

RICHARD Mám tedy naději?

ANNA Všichni na světě žijí v naději.

RICHARD Prosím tě, přijmi ode mne ten prsten.

ANNA Kdo přijímá, ještě nic nedává. *(Navlékne si prsten)*

RICHARD Tak jak můj prsten objímá tvůj prst,
tak pevně vězí mé srdce v tvé hrudi.
Dávám ti oboje. Prsten i srdce.

A jestli tě tvůj bídný sluha smí
požádat o jedinou laskavost,
na věky věků bude přešťastný.

ANNA Co by sis přál?

RICHARD Abys ten smutný obřad svěřila
tomu, kdo má největší důvod k žalu,
a odebrala se do mého domu;
kde vyčkáš, než v Chertseyském klášteře
vzácného krále pohřbím, jeho hrob
slzami kajícího pokropím
a poslušně se vrátím k tobě. Mám
k tomu, co dělám, vážné důvody.
Splň mi mé přání, prosím.

ANNA Ráda to udělám a těší mě,
když vidím, že se taky umíš kát.
Tressele, Berkeley, doprovodte mě.

RICHARD Rozluč se se mnou.

ANNA To si nezasloužíš.

Ale že ty se chováš mile ke mně,
představuj si, že já se chovám stejně.

Odejdou Tressel, Berkeley a Anna.

RICHARD Pánové, zvedněte tu mrtvolu.

PÁNOVÉ Máme jít do kláštera, vzácný pane?

RICHARD Ne, na hřbitov. A počkejte, než přijdu.

Odejdou všichni kromě Richarda.

Dobýval někdy někdo takhle ženu?
A dobyl někdy někdo takhle ženu?
Budu ji mít, ale ne nadlouho.
Zabil jsem jí muže a jeho otce.
A dostal ji! Teď, když mě nenávidí
a se slzami v očích proklíná,
zde, před krvavým důkazem mé zášti,
když Bůh i její svědomí a vše
je proti mně a na mé straně nic
než zlotřilost a pokrytecká hra!
A já ji dostal! Za nic celý svět!
Ha!

Copak už zapoměla na prince
Edwarda, kterého jsem před čtvrt rokem
ve vzteku zapíchl u Tewkesbury?
Byl to tak líbezný a milý člověk,

kterému přála příroda. Tak mladý,
chrabrá a moudrý, vskutku královský,
že na světě se lepší nenajde.
A ona si teď vybere mě, jenž
princátka v květu mládí poslal pod drn
a z ní udělal ubrečenou vdovu?
Mě, který mu nesahá po paty?
Mě, kulhavého, ošklivého chlapa?
Své vévodství dám za zlámaný groš,
jestli se strašně nepodceňuju.
Z důvodu, který je mi neznámý,
mě považuje za skvělého muže.
Nejspíš si teď pořídím zrcadlo
a zaměstnám dva tucty krejčíků,
aby mé tělo bylo v ažuru.
Když už jsem našel v sobě zalíbení,
pusť chlupe, abych si ho udržel.
Nejdřív tohohle šoupnu do hrobu,
a pak se s pláčem vrátím ke své lásce.
Sviť, slunce. Dřív než v zrcadle se zřím,
chci obdivovat alespoň svůj stín.

Odejde.

• • •

SCÉNA 3. LONDÝN. KRÁLOVSKÝ PALÁC.

Vystoupí královna Alžběta, lord Rivers, lord Grey a Markýz z Dorsetu.

- RIVERS Sestřičko, neměj strach. Veličenstvo se jistě brzy zplna uzdraví.
- GREY Tvoje obavy králi přitěžují, a proto, prosím tě, zachovej klid a chovej se mile a vesele.
- ALŽBĚTA Jestliže zemře, co se se mnou stane?
- GREY Nic horšího než to, že ztratíš muže.
- ALŽBĚTA Když ztratím jeho, přijdu o všechno.
- GREY Nebe ti zanechává po něm syna, který ti bude dobrou útěchou.

- ALŽBĚTA Je ještě malý. A než dospěje, bude mu poručníkem Richard z Gloucesteru, který mě nemá rád, tak jako vás.
- RIVERS Gloucester byl už jmenován protektorem?
- ALŽBĚTA Byl navržen, jmenován ještě ne. Jestli král ale zemře, stane se jím.
Vystoupí Buckingham a Stanley, hrabě z Derby.
- GREY Jdou sem pánové Buckingham a Stanley.
- BUCKINGH. Přeji vám, Veličenstvo, dobrý den!
- STANLEY Kéž Bůh vám přeje, madam, jako dřív.
- ALŽBĚTA Hraběnka z Richmondu, můj drahý Stanley, by s vašim přáním sotva souhlasila. I když je ke mně arogantní, na vás se kvůli vaší ženě nezlobím. Tím si, můj pane, můžete být jist.
- STANLEY Prosím vás, madam, nevěřte hned všemu, co o ní pomlouvači roztrušují. A jestli vás opravdu urazila, pak nedopatřením, ve slabé chvíli, v nemoci, a ne z nepřátelství k vám.
- ALŽBĚTA Viděl jste dneska krále, pane Stanley?
- STANLEY S vévodou z Buckinghamu jdeme právě od lůžka Jeho Veličenstva, madam.
- ALŽBĚTA A jak vypadá? Uzdraví se, páni?
- BUCKINGH. Byl veselý, takže je naděje.
- ALŽBĚTA Kéž mu Bůh vrátí zdraví! Říkal něco?
- BUCKINGH. Moc rád by udobřil vévodu z Gloucesteru s vašimi bratry, madam, které chce zas usmířit i s lordem komořím, proto je všechny k sobě přivolal.
- ALŽBĚTA Bůh s nimi, ale tohle nevyjde. Mám strach, že všechno bude už jen horší.
Vystoupí Richard a Hastings.
- RICHARD Křivdí mi a já to už nestrpím. Kdo na mě králi donáší, že jsem bezcitný, zlý a nemám lidi rád? Takoví králi jenom škodí, když mu našeptávají hnusné pomluvy. A proč to? Že neumím lichořit,

přetvařovat se, uculovat, klamat,